

כוחה של תשובה

פתח דבר:

דברינו הבאים יתייחדו לענין כוחה העצום של התשובה.

נביא כמה מאמרים מפי חז"ל הממחישים לנו את גודל כח התשובה, נבאר גם שבכוחה של התשובה לכפר על כל עוון שבעולם ועל ידה ניתן לטפס משפל המדריגה עד המעלה הגבוהה והנשגבה ביותר.

מאמרי חז"ל על כוחה של תשובה

בראש דברינו נציין כמה מאמרי חז"ל העוסקים בכוחה של תשובה.

כתוב בפרקי דרבי אליעזר (פרק יט): "טוב להדות לה" (תהלים צב, ב) - אדם הראשון אמר: בי ילמדו כל הדורות שכל מי שיודה פשעיו ועוזב ניצול מדינה של גיהנם".

ובתנא דבי אליהו (רבה פי"ח) מבואר: "בוא וראה כמה גדולה כוחה של תשובה, שממלכת את בני אדם בעולם, וקושרת לבני אדם קשרים בראשיהן, ומרפא את חולה מחוליו, ומצילתו מכל צער יגון ואנחה, ומצילתו מדינה של גיהנם".

החוטא ואומר חטאתי - אין רשות למלאך ליגע בו!

ובילקוט שמעוני (במדבר פכ"ב תשס"ח) איתא: "וַיֹּאמֶר בְּלָעַם אֶל מְלָאךְ ה' חֲטָאתִי" (במדבר כב, לד) - להודיע שהוא רשע ערום, ידע שאין עומד בפני פורענות אלא תשובה, שכל מי שחוטא ואומר: "חֲטָאתִי" אין רשות למלאך ליגע בו, ע"כ.

ולמדנו מכך דבר נורא, אפילו אותו בלעם הרשע אשר זמם לעקור את כלל ישראל ולהחריבם עד היסוד, בכל זאת ידע להשתמש בסגולתה של ההכנעה, שכאשר אדם אומר "חֲטָאתִי" שוב אין רשות למלאך ליגע בו.

והרי הדברים קל וחומר - אם הועיל הדבר לאותו רשע אף על פי שכל אמירתו היתה רק מן השפה ולחוץ, שהרי כך הוכיחו מעשיו שלו שהמשיך בדרכו הרעה, ובכל זאת הועילה אמירת "חֲטָאתִי" להצילו מפורענות, בן בנו של קל וחומר אנו בניו אהוביו

כוחה של תשובה

של בורא עולם אם נעמוד לפניו ונאמר לו בפה מלא ובלב שלם "חָטָאתִי" ונחזור בתשובה, ודאי שאותה תשובה תגן עלינו מפני כל המקטרגים והמשטינים.

זאת כוחה של תשובה!

מהו השוחד שהקב"ה נוטל מן הרשעים?

ובילקוט שמעוני (תהלים רמז תרע) איתא: "אמר ליה דוד: ריבוננו של עולם, כתבת בתורתך: "וְשֹׁחַד לֹא תִקַּח" (שמות כג, ח) והן מתיראין ליקח שוחד ולדון אותי, אבל אתה שאתה נוטל שוחד, שנאמר: "שֹׁחַד מִחֵיק רָשָׁע יִקַּח" (משלי יז, כג) ומהו השוחד שהקב"ה נוטל מן הרשעים בעולם הזה? תשובה ומעשים טובים. אמר הקדוש ברוך הוא לישראל: בני, עד ששערי תשובה פתוחים עשו תשובה שאני נוטל שוחד בעולם הזה, אבל משאני יושב בדין לעולם הבא איני נוטל שוחד, שנאמר: "לֹא יִשָּׂא פְּנֵי כָל כֹּפֵר" (משלי ו, לה).

ובזוהר הקדוש (שמות קו) יש לשון נפלאה: התשובה משברת כמה גזרות ודינים וכמה שרשרות של ברזל, ואין מי שעומד לפני תשובה.

תשובה - מפרקליטיו של אדם

גם הש"ס מלא וגדוש במקורות לכח התשובה, ונזכיר כמה מהם:

בגמרא במסכת שבת (דף לה.) מבואר: "ת"ר: מי שחלה ונטה למות, אם יש לו פרקליטין גדולים, ניצול, ואם לאו אינו ניצול, ואלו הן פרקליטין של אדם תשובה ומעשים טובים".

הרי שבכח התשובה אדם ניצול ממוות.

וראה במסכת ראש השנה (דף יז:) "אמר רבי יוחנן: גדולה תשובה שמקרעת גזר דינו של אדם".

תשובה מביאה רפואת הגוף ורפואת הנפש!

במסכת יומא (דף פו.) הפליגו חז"ל רבות בכוחה של תשובה.

כוחה של תשובה

וכך איתא שם: "אמר רבי חמא ברבי חנינא: גדולה תשובה שמביאה רפואה לעולם". ובפשוטו כוונת הגמרא שהתשובה מביאה רפואה לחולייו הגשמיים של אדם.

אלא שראיתי שהגאון מליסא זצ"ל בספרו אמת ליעקב (שם) ביאר בזה פירוש אחר, כי הלוא לכאורה יש לשאול מה ענין רפואה לתשובה. ועל כן ביאר על פי דברי הרמב"ם זצ"ל בפירושו על סנהדרין שיש אדם שנולד בטבע רע שקשה לו לפרוש מתאות עריות, ולעתים הוא נולד ברתיחת הדם עד שאי אפשר לו לפרוש מן הכעס, וכיוצא בזה הרבה.

ועל זה אמרו חז"ל שאם בא לידי חטא ועושה תשובה, הקב"ה מרפא טבעו שלא יגרם לו שוב מחמת טבעו להיכשל בכעס ותאוות וכיוצא בהם.

מכל מקום למדנו שהתשובה בכוחה להועיל לרפואת הגוף ולרפואת הנפש!

"גדולה תשובה שמגיעת עד כסא הכבוד"

עוד מבואר שם: "אמר רב לוי: גדולה תשובה שמגיעת עד כסא הכבוד".

והלוא פשוט וברור לכל בר דעת שמי שמגיע עד כסא הכבוד, הגיע אל תכלית הטוב האפשרי בעולם הזה.

עוד איתא שם (עמוד ב'): "אמר רבי יונתן: גדולה תשובה שמביאה את הגאולה, שנאמר "וּבָא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וּלְשִׁבְי פֶשַׁע בְּיַעֲקֹב" מה טעם "וּבָא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל" - משום דשבי פֶשַׁע בְּיַעֲקֹב".

ועוד אמרו שם בגמרא: "אמר ריש לקיש: גדולה תשובה, שזדונות נעשות לו כשגגות, שנאמר: "שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל עַד ה' אֱלֹהֶיךָ כִּי כָשַׁלְתָּ בְּעוֹנֶיךָ" (הושע יד, ב) הא עון מזיד הוא, וקא קרי ליה מכשול".

עוד מוסיפה הגמרא: "אמר רבי יונתן: גדולה תשובה שמארכת שנותיו של אדם, שנאמר: "וּבְשׁוּב רָשָׁע מִרְשָׁעוֹ (וְעָשָׂה מִשְׁפָּט וְצָדָקָה עֲלֵיהֶם הוּא) יִחְיֶה" (יחזקאל לג, ט).

וכן ידוע מה שאמרו רבותינו ז"ל במסכת אבות (פ"ג מ"א): "תשובה ומעשים טובים הם כתריס בפני הפורענות". כלומר: התשובה דומה למגן בו אדם משתמש במלחמה

כוחה של תשובה

להגן על עצמו מפני חיצים ובליסטראות, כך התשובה מגינה עליו מפני כל פורענות שבאה לעולם.

"עת רצון" בשעת אמירת "השיבנו ה' אליך ונשובה"

מנהג העולם שכאשר אומרים "השיבנו ה' אליך ונשובה" (איכה ה, כא) פותחים את ארון הקודש בכדי להשיב את ספר התורה.

בדרך כלל נהוג לחשוב שפתיחת הארון היא עת רצון לבקש מבורא עולם: "השיבנו ה' אליך ונשובה" אולם לאמיתו של דבר הסיבה היא בדיוק להיפך - כאשר אומרים "השיבנו ה' אליך ונשובה" נפתחים העולמות ואז נפתח הארון. כי בשעה שאדם מתאוה לעשות תשובה אזי נבקעים שערי שמים ונפתחים כל העולמות!

מדוע הוצרך הקב"ה להישבע על כח התשובה?

גדול כוחה של תשובה שעל ידה ניתן לתקן ולכפר את כל העבירות שבעולם. ובכדי להבין את עומק החידוש בזה יש להביא מדברי החפץ חיים זצ"ל, וז"ל:

שמעתי מעד שמיעה, ששמע מפה קדוש של הגאון רבי איצ'לה בלאזר זצ"ל על הפסוק ביחזקאל (לג, יא): "חי אני נאם ה' אלקים אם אֶחַפֵּץ בְּמוֹת הַרְשָׁע כִּי אִם בְּשׁוֹב רָשָׁע מִדְרָכּוֹ וְחָיָה" והסביר זה בצירוף לקוח מן החיים.

אם מאן דהוא יספר דבר שאינו מתקבל על לב שומעיו, צריך הוא לאמת את דבריו. ויש פעמים שמאמת את דבריו על ידי שנשבע שכן הוא הדבר. אולם אם המספר הוא "אדם גדול וחשוב", בלי כל ספק שיאמינוהו אף ללא שבועה. אכן אם גם האדם החשוב והנכבד הזה עדיין זקוק לשבועה, על כרחך שהענין המסופר על ידו רחוק הוא מן המציאות, עד שהוכרח להישבע עליו.

והנה אם הקב"ה בכבודו ובעצמו הוכרח כביכול להישבע על התשובה שהיא מתקבלת "חי אני נאם ה'" שהתשובה מועילה, שמע מינה שהתשובה היא בתכלית הריחוק מן השכל ומן המציאות עד שלא היינו יכולים לעמוד על אמיתת הענין לולא שהקב"ה נשבע על אמיתתו.

כוחה של תשובה

ומעתה צא וחשוב עד היכן הדברים מגיעים, כי מצד השכל אין ענין התשובה מתקבל על הלב כלל, כי איך יתקן את המעשה שכבר נעשה?! ועד כדי כך שהיה צריך הקב"ה ליטע על ענין זה כדי שנבין, נאמין ונדע שהתשובה מתקבלת.

"לא בשמים היא" - מה בא הדבר ללמדנו?

ויש בזה דבר נפלא ביותר.

בפרשת נצבים (דברים ל, פסוקים: יא-יב, יד) כתיב: "כִּי הַמְצֹנָה הַזֹּאת אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצֹנֶה הַיּוֹם לֹא נִפְלְאת הוּא מִמֶּךָ וְלֹא רָחֵק הוּא: לֹא בַשָּׁמַיִם הוּא לֵאמֹר מִי יַעֲלֶה לְנוּ הַשָּׁמַיְמָה וְיִקְחֶהָ לְנוּ וְיִשְׁמְעֵנוּ אֶתְּהָ וְיַנְעִשְׁנָה: וכו', כִּי קְרוֹב אֵלֶיךָ הַדָּבָר מְאֹד בְּפִיךָ וּבְלִבְבְּךָ לַעֲשׂוֹתוֹ" וידוע שהרמב"ן זצ"ל מפרש שפסוקים אלו עוסקים במצות התשובה.

ויש לשאול, מדוע כתבה תורה "לא בשמים הוא" על מצות התשובה מה שלא מצאנו בשאר מצוות התורה, וטעמא בעי.

ופירש בזה הגאון רבי חיים מוולאז'ין זצ"ל (דרשות מוהר"ח): הנה ידוע שלכל יהודי יש השפעה עצומה על כל העולמות העליונים, שבכל מעשה מצוה הוא מאיר את העולמות העליונים, ובכל מעשה עבירה רח"ל הוא סותר עולמות ומחריבן, וכמו כן בכל חטא יוצר החוטא רוח טומאה המשפיע טומאה גם על מדינות רחוקות ולא רק במקומו.

והנה כאשר האדם שב בתשובה, הקב"ה מוחק את רוח הטומאה ובונה ומחיה ובונה מחדש את כל העולמות שהאדם הרס במעשיו בשעת החטא, וזהו עומק רחמי ה' בקבלת התשובה, שאינו רק מרוצה לאדם החוטא, אלא על ידה הוא מתקן את הקלקול שקלקל האדם במעשיו ובונה את העולמות שנחרבו בעולמות העליונים.

וזהו מה שנאמר: "לא בשמים הוא" כי באמת מצד עיקר הדין היה נתבע מהאדם לעלות לשמים לתקן את מה שהחריב שם כדי שיוכל לשוב בתשובה, ומאחר שמצד המציאות לא שייך שיעלה האדם לשמים לתקן את העולמות, אם כן לא יוכל להצליח אדם לשוב בתשובה ולתקן את מעשיו.

ולזאת הדגישה תורה: "לא בשמים הוא" שהרי כל כך גדול הוא כח התשובה, שאין צריך האדם לעלות לשמים לתקן שם מה שהחריב, וגם "ולא מעֲבָר לַיָּם הוּא"

כוחה של תשובה

(דברים ל, יג) - אין האדם צריך לנדוד למקומות רחוקים מעבר לים כדי לתקן מה שקלקל בעולם הזה במדינות נידחות מכח השפעת מעשיו "כִּי קָרוֹב אֵלֶיךָ הַדְּבָר מְאֹד בְּפִיךָ וּבְלִבְךָ לַעֲשׂוֹתוֹ" - כשהאדם שב בתשובה הרי הקב"ה כבר מתקן את כל הקלקולים שנגרמו על ידי מעשיו בשמים ומעבר לים.

הרי לנו עומק ענין התשובה, שהקב"ה נתן באמצעותה את האפשרות לתקן גם את עצם העבירה וגם את הקלקול הנגרם ממנה, בין בשמים ובין בארץ.

כיצד התשובה מתקנת עבירת רציחה?

ואם ישאל השואל - כיצד ניתן לתקן את כל העבירות, הרי ישנן עבירות אשר לכאורה "המעוות לא יוכל לתקון", כגון מי שרצח אדם רח"ל, וכי תשובת הרוצח תשיב את הנרצח לחיים?

ואכן הגאון רבי אביגדור מילר זצ"ל פותח לנו שער להבין את התשובה לשאלה זו. אכן הנרצח לא ישוב לחיים, אבל הסיבה האמיתית לכך שניטלה נשמתו היא מחמת עוונותיו, והרוצח לא היה אלא שליח מן השמים, נמצא אם כן שהרוצח אינו נענש על כך שחבירו אינו בין החיים אלא על עצם החטא שאסרה תורה לרצוח, והחטא עצמו ניתן לתיקון וכפרה בדיוק כמו אותו אדם שהפסיד קריאת שמע בזמנה ושב על חטאו והתכפר לו.

זהו כח התשובה, שעל ידה ניתן לתקן אפילו את עוון הרציחה!

תשובה - כתריס בפני הפורענות

הבאנו כבר את דברי המשנה באבות (פ"ד מי"א) שתשובה ומעשים טובים הם כתריס בפני הפורענות.

הגאון רבי עזריה פיג'ו זצ"ל מבאר בספרו בינה לעתים (דרוש נ"ב) שהדמיון בין תשובה לתריס הוא, שידוע שהתריס שונה הוא מאמצעי ההגנה האחרים. כי בעוד שכובע ברזל בכוחו להגן על ראשו של האדם, והשריון על הגוף, התריס לעומתם אינו מגן על פרט מסוים, אלא הוא עומד חוצץ בפני כל ההכאות הבאות מכיוון האויב בין על ידי החרב או חיצי הקשת, האדם מציב בפניהם את התריס ועל ידו בולם את התקפות האויב באשר הם.

כוחה של תשובה

תשובה היא כאותו תריס - בכוחה להגן על האדם מפני כל העבירות שעשה!

תשובה גדולה מתחיית המתים!

הגאון רבי שמשון פינקוס זצ"ל ביאר שתשובה יותר גדולה מתחיית המתים!

והטעם: בתחיית המתים הקב"ה מחזיר את הנשמה לתוך הגוף, אבל תשובה עוקרת את מעשה העבירה מתוך המציאות למפרע, כאילו מעולם לא היה חטא! מעשה מופלא כזה גדול יותר מתחיית המתים ואין ספק שהוא יכול להיעשות אך ורק על ידי הקב"ה שהוא כל יכול.

לימוד נפלא מדור המבול

האדמו"ר הבית ישראל מגור זצ"ל נהג לציין דוגמא לכך שבכוחה של תשובה לתקן כל עבירה שהיא, ובכל מצב.

בפרשת נח (בראשית ז, יב) כתוב: "וַיְהִי הַגֶּשֶׁם עַל הָאָרֶץ" וכתב רש"י זצ"ל: "ולהלן הוא אומר "וַיְהִי הַמַּבּוּל" (בראשית ז, יז) ולמה שינה הכתוב? אלא כשהורידן הורידן ברחמים שאם יחזרו בתשובה יהיו גשמי ברכה, וכשלא חזרו היו למבול".

אומר הבית ישראל מגור זצ"ל - לומדים מזה מוסר השכל. הלוא דור המבול עברו על כל העבירות שבעולם, ולא זו בלבד אלא שהקב"ה הזהירם משך מאה ועשרים שנה שאם לא יחזרו בתשובה יבוא עליהם מבול וימיתם, וראו בעיניהם כיצד נח בונה תיבה ומתכונן למבול, ובכל זאת לא שתו לבם לכל זה ולא חזרו בתשובה.

אך עם כל זה, אילו ברגע האחרון עם ירידת מי המבול ממש הם היו מתעשתים וחוזרים בתשובה, יכלו להינצל וכל העולם היה נמלט מחורבן וכיליון גמור.

הרי לנו כמה גדול כח התשובה, שהיא מועילה אפילו לאלו שעברו על כל עבירות שבעולם, והקשו ערפם ולא רצו לחזור בתשובה, בכל זאת אם היו שבים בתשובה עם תחילתו של העונש שהושת עליהם, תשובתם היתה מתקבלת לרצון והיו ניצולים מהכל!

כוחה של תשובה

התשובה בכוחה להחשיב כאילו קיים מצוה בפועל!

חידוש גדול יותר מצינו בכוחה של תשובה. לא רק שהיא מוחקת ומתקנת המעשים הרעים והעבירות שנעשו, אלא שעל ידה גם מצוות עשה שהחסיר, נחשב לו כאילו קיימן בפועל!

הלוא ידועה מחלוקת הראשונים זצ"ל על הפסוק (דברים ל, פסוקים: יא, יד): "כי המצוה הזאת אשר אנכי מצוה היום לא נפלאה הוא ממך ולא רחקה הוא: וכו', כי קרוב אליך הדבר מאד בפיך ובלבבך לעשותו" רש"י זצ"ל מפרש ש: "המצוה הזאת" קאי על התורה כולה. אמנם הרמב"ן זצ"ל פירש "המצוה הזאת" היינו מצוות תשובה.

בספר קרן לדוד כתב שדברי שניהם אמת. שהרי לכאורה התשובה והחרטה מועילות למצוות לא תעשה, דהיינו, מי שעשה עבירה על ידי התשובה אותו עוון התכפר לו, אולם מי שהתעצל מלקיים מצוות ב"קום עשה", אשר תועלתם לקדש ולטהר את האיבר המכוון נגד מצוה זו, סוף סוף חסרות לו אותן פעולות, ומה יכולה התשובה להועיל?

אבל האמת היא שאמרו חז"ל במסכת ברכות (דף ו.ו): חשב אדם לעשות מצוה ונאנס ולא עשה, מעלה עליו הכתוב כאילו עשה.

ואם כן יש לומר גם במי שהתעצל ולא עשה מצוה, על ידי החרטה של אחר כך נחשבת לו נדבת לבו כאילו עשה בפועל ממש.

זוהי כוונת הפסוק "כי המצוה הזאת אשר אנכי מצוה היום לא נפלאה הוא" - היינו מצוות התשובה כמו שכתב הרמב"ן זצ"ל. אפילו אם אדם לא קיים מצוות עשה. ומה תועיל על כך תשובה סוף סוף המצוה לא נעשתה? על זה נאמר "כי קרוב אליך הדבר מאד בפיך ובלבבך לעשותו" - שעל ידי התשובה נחשב שקרובה אליך כל התורה כאילו קיימת כל מצוותיה, וזה המכוון בדברי רש"י זצ"ל.

כוחה של תשובה להפוך את הרעה לטובה!

עוד מסגולותיה של התשובה: היא אינה רק מוחקת ומעבירה את רושם הטומאה של העבירות ומבטלת את העונשים הצפויים, אלא אדרבה גזר הדין נהפך לטובה ולברכה.

כוחה של תשובה

וכמבואר בזוהר הקדוש (בראשית כו) שאותיות נגע וענג שווים הם, לומר לך שכאשר המצורע שב מחטאו נהפך נגעו להיות עונג.

על דרך זה פירש הגאון בעל הבית הלוי זצ"ל את הפיוט המפורסם: "ותשובה ותפילה וצדקה מעבירין את רוע הגזירה", היינו שמעבירין את "רוע" הגזירה אבל הגזירה עצמה נותרת לטובה.

וזו כוונת הגמרא במסכת סוכה (דף יד): "למה נמשלה תפילתן של צדיקים לעתר, מה עתר זה מהפך התבואה ממקום למקום, כך תפילתן של צדיקים מהפך מידותיו של הקב"ה ממידת רגזנות למידת רחמנות". כלומר - אותו מאמר ודיבור עצמו מתהפך לטובה.

זהו כוחה של תשובה!

בכוחה של תשובה להחזיר גלגל הזמן אחורנית כביכול!

נקודה נפלאה נוספת.

כאשר אדם עושה מעשה ואחר כך הוא מתחרט עליו ומתקן אותו מ כאן ולהבא, הרושם של אותו מעשה לעולם יהא ניכר, ועל כן יתעצב אל לבו לומר מי יתן והיתה בידי היכולת להחזיר את גלגל הזמן אחורנית וכך לא הייתי עושה זאת כלל וכלל.

אבל התשובה בכוחה למחוק את המעשה ורישומו כאילו לא נעשה מעולם. היא גורמת שיהיה נחשב כבריה חדשה ו"כקטן שנולד דמי" ממש!

ונסביר את הדברים בעזרה"ת.

השב בתשובה - "כקטן שנולד דמי"

איתא במדרש רבה (ויקרא פכ"ט): "אמר רבי תחליפא קיסרא: בכל מוספין כתוב "וְהִקְרַבְתֶּם" (במדבר כח, יט) וכאן (בראש השנה) כתוב "וְעֲשִׂיתֶם" (במדבר כט, ב) - הא כיצד? אמר להם הקב"ה לישראל: בני, מעלה אני עליכם כאילו היום נעשיתם לפני, כאילו היום בראתי אתכם בריה חדשה".

רבינו דוד אבודרהם זצ"ל מביא את דברי המדרש בפירושו על תפילת ראש השנה, והוא מוסיף: כל אדם החוזר בתשובה דומה כבריה חדשה!

כוחה של תשובה

וידועים דברי רבינו הגר"א זצ"ל (ליקוטי הגר"א) שכתב: "ואם אמר האדם מה תקנה יש לי אם הייתי רשע עד הנה, מה נעשה עם העבירות שעשיתי, ואין לי תקנה וכו', שהבעל תשובה הוא כקטן שנולד, שיעשה תשובה וילך בדרך הטוב מכאן ולהבא".

ובמדרש שוחר טוב (פ"ה) איתא: "אמר רבי יששכר: אדם עומד ומחרף ועושה גדושין של עבירות, ואומר הקדוש ברוך הוא יעשה תשובה, וראוי לו כאילו לא חטא. הדא הוא דכתיב (איוב יא, יא) "וַיֵּרָא אֶן וְלֹא יִתְבּוֹן".

תשובה - למעלה מהשגתנו

בכדי לקרב את הדברים להבנה נמשיל זאת למי שקנה חליפה חדשה, שכאשר יצא את פתח החנות היא נקיה, מבריקה ומהודרת בתכלית ההידור. אמנם אם לאחר כמה ימים החליפה התלכלכה, על בעליה לשלוח אותה ל"ניקוי יבש". ועל אף שהיא תשוב להיות נקיה, בלי כתם ולכלוך, למצב ה"חדש" הראשוני שלה היא לעולם לא תחזור. כך היא מציאות הדברים.

אולם התשובה היא למעלה מהשגתנו. ואכן גם מי שנשמתו "התלכלכה" בכל מיני עבירות ומעשים לא ראויים, באמצעות התשובה, לא זו בלבד שהוא מנקה מנשמתו את "רושם" הלכלוך, אלא הנשמה חוזרת בדיוק לאותו מצב בו היתה לפני החטא, כאילו היא "חדשה" לחלוטין.

על דרך זה פירש בספר מרפא בכנפיה את הפסוק (איכה ה, כא): "הַשִּׁיבֵנו ה' אֱלֹהֵינוּ וְנִשׁוּבָה חֲדָשׁ יְמֵינוּ כְּקֶדֶם", "חֲדָשׁ יְמֵינוּ כְּקֶדֶם" היינו שנשוב למצב הנקי והטהור בו היינו קודם החטא.

פסק הלכה נורא מאת הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל

בוא וראה עד היכן הדברים מגיעים, שבעל תשובה נחשב כפשוטו ממש לבריה חדשה ו"כקטן שנולד דמי".

בספר יסוד התשובה (עם ביאור ביכורי אלעזר) הביא מעשה נורא מאוד, וז"ל (עמ' קיז): ובענין זה שמעתי ממקור מוסמך עובדא נוראה שהיתה אצל מרן הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל.

כוחה של תשובה

היה איזה בחור שחלה במחלה קשה, ובס"ד נרפא ויצא מן המחלה, אך הרופאים אמרו לו שמכאן ואילך לא יוכל להוליד. וכאשר הגיע לפרקו בא קמיה מרן הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל ושטח בפניו את צרתו ושאלו כיצד לנהוג בענין השידוכים, האם לספר ולגלות את אוזני המדוברת בדבר תחזיות הרופאים.

אמר לו רבי משה זצ"ל: אם אומר לך איזה דבר האם תשמע לי? כמובן שהבחור השיב בחיוב.

אמר לו רבי משה זצ"ל: אינך צריך לספר מאומה!

שמע הבחור את הפסק המוחלט ושאל את הגאון רבי משה זצ"ל אם ינתן לו הרשות להבין טעם הדבר...

נענה הגאון רבי משה זצ"ל ואמר: הרופאים דנים לפום דרכי הטבע, ולכן החליטו מה שהחליטו, אבל אצלך כבר עברו שלוש פעמים ראש השנה מאז אותה קביעה, וכי איך אפשר לסמוך על פסק הרופאים לאחר שכבר עבר עליך ראש השנה!?

ונראה שכוונתו זצ"ל על פי דברי המדרש הנ"ל שבראש השנה עושים תשובה ונחשבים לבריה חדשה. והדברים כפשוטם - בריה חדשה! בלי קשר לעבר!

ואכן כך הוה, אותו אדם נישא, ונולדו להם יותר מעשרה ילדים בלי עין הרע!

מעשה עם בעל ה"נועם אלימלך" זצ"ל

על דרך זה מסופר על אדם בשם ר' דוד שהגיע לראשונה בחייו לבעל הנועם אלימלך זצ"ל.

הנועם אלימלך זצ"ל הורה למשמשיו שבל יתנו לאותו אדם להיכנס אליו, ואכן כך הוה. למחרת ניסה שוב לבוא ולקבל ברכת שלום, ויהי בפותחו את הדלת הרעים עליו הרבי זצ"ל בקולו ושלחו החוצה באומרו שאינו מכניס "בעלי גאווה". הוא ניסה כמה פעמים להיכנס אל הקודש פנימה, אולם המשמשים לא הניחוהו. כשראה שכלו כל הקיצין שב לאכסנייתו...

בהגיע עת רעוא דרעוין בשבת קודש שם את אוזנו כאפרכסת לשמוע מבעד לחלון את דברי התורה שיאמר הרבי רבי אלימלך זצ"ל, וכך הוא שמע בין הדברים:

כוחה של תשובה

ישנם אנשים שעסקו שנים בתורה ובעבודה, סיגפו עצמם בסיגופים ותעניות, הינם מדמים שהגיעו למדרגות גבוהות. הם אינם מודעים לכך שכל עבודתם היתה שלא לשמה רק כדי להגדיל עצמם, ועליהם לשוב בתשובה שלימה לפני השי"ת ולהתחיל לעבדו באמת ובתמים.

אותו אורח חש כאילו הדברים מכוונים אליו ולבו נמס בקרבו, הוא שפך דמעות כמים לשוב אל אביו שבשמים. ובלבו גמלה החלטה לנסות שוב להיכנס אל הרבי זצ"ל על מנת שיורה לו דרך תשובה.

מיד אחרי הבדלה פנה לחדרו של הרבי זצ"ל, ופתח את הדלת בפחד. הרבי זצ"ל קם מכסאו, רץ לקראתו וקבלו באהבה ובשמחה: ברוך הבא רבי דוד! והושיבו לידו בחיבה כאילו לא אירע דבר.

אחר מנכדי הרבי זצ"ל שראה את המתרחש, לא יכול היה להתאפק ושאל את סבו הגדול - הלא זה האיש שגירשת מעליך כמה פעמים, והודעת לנו שאינך יכול לסבול אותו, הכיצד אתה מחבבו כל כך?

ענה רבי אלימלך זצ"ל: אין זה אותו האיש, זהו אדם אחר לגמרי!

זו כוחה של תשובה להפוך אותו לאדם שונה, לבריה חדשה!

עסקנו אפוא בכוחה של תשובה, נוכחנו לדעת שהיא מועילה על כל העבירות שבעולם, אפילו על רציחה רח"ל, ועל ידיה לא רק שמתקן את העבר שלו אלא הוא נחשב לאדם חדש, כתינוק שנולד ממש, ומכאן ואילך הדרך סלולה בפניו להתעלות ולהתרומם למעלות רמות וגדולות.